

Emnemr. 36.

Fylln: Vest Agder.

Filleggspørsmål nr.

Herad: Øvrebo

Emnemr. Helning Faktore og Joffe Bygdloz: Reiersdal

Oppskr. av. An. Reiersdal Lord:

(adresse) Øvrebo. S. nr. 33 Br. nr. 6.

A. Merk av om oppskrifta er etter eige røyndh.

B. Eller om den er etter andre kilmåttmen:

(ta opp med alder, kilmått, grun)

Sp. 1. "Ja" gjer ein til kjenne med eit lite nikk (buekk) med hovudet, og "nei" då rister ein på hovudet.

2. Det er og var det mest vanlege og berre helst ^{på} dei ein kjenner, men det hender at der at vert helst på ukjendte ein mått.

3. Det er ukjendte at der var noen regel kven skulde helst først når kjendte måttar, men dersom den ein stod still, so var det og er den som kjen som skal helst først.

4. Dersom det var bygdefolk ein måttar var det vanlege og helst godmaren, goddez, godmiddez og godveld slik som na, men dersom det var folk lenger borte som ein gjeldar trufte, vart det alltid hankelt (taka i hand) og det vanlege var og uttrykke seg slik: goddez og takk for sinast, (rist) koralis live dykk. Barni var og mykje taka i hand men mir som for moro.

5. Det er ukjendte at det var noen ulike helstmåttar for noen, men det var

2
det var brukt og lyfte på hatten verleg
for presten og embedsmenn.

Det var ikkje vanleg at bygdefolk lyfte eller
tok av seg hatten eller heva når dei møttes.

6-7 Dette ukjendt.

8. Alle handheleste på hverandre, ved gränz
öl, bryllup eller andre festar i heimen.
Det var lidt forskjellig med hebring
på beina, men det var mykje bruka,
og dersom dei eller minste egro var heit
på so var det meir for mere, det var
ingen fast regel.

Ved kyrkja var det mykje bruka
handhebring, men ikkje på dei næraste
grannar.

9. Dette er ukjendt her som noen fast
regel, men det fjerekom nok av og
til.

10. Dette her eg aldri høyrte omtala her,
og eg her heller ikkje funne noen
som hadde noe kjenske til dette.

11. Kjenner ikkje suna om dette en det
som vert bruka na, at folk stannar
til ferda er komen framum, og noen
tek av seg hatten og bøgger hovudet
når likferd fer framum.

Det vert etter som dei her dansing.

12. Her aldri høyrte tale om det her.

13. Det er mangt ^{og} sigge noe heilt
visst kløkkeslett for dei forskjellige
hebremåtar, de ingen kan sigge noe
meir en slik det vert bruka na.
Fører op slik det vert bruka na, men
her er ingen regel for hva kløkkeslett
ein gjevg yver frå den eine til den

Godmaren vert bruka til omkring kl. 10.
Goddag - - - - - frå - - - kl. 10 til 16-17.
Godmiddag - - - - - - - - - kl. 12-1.
Godkveld - - - - - etter - - - - - " 16-17.
Godnatt - - - - - - - - - - - " 20.

14. Noe urimeleg i å bruka ei hebring som ikkje er rett ser ein ikkje, men her i bygda vilde nok folk bliare lidt til slik hebring, sjølv om det vert mykje bruka av bygde- folk når dei er i byen ein dag, og rigge godmorn hule dagen.

15. Ukjendt.

16. Det her ikkje vare vanleg her på landsbygda og rigge godmorn hule dagen, se ellers sp. nr. 14.

17. Det merkuloge er at sjølv dei elste folk minnest ikkje at slike hebrumåtar her vare brukte, men sjølv hugrar eg at ein eldre mann som kom her eit erud, heste med "rigge arbeidet" Det var omkring 1920 og høyrde det, han kom til oss på potetåkeren.

18.-19.-20. Kan ikkje minnest noe, eller få noe opplysninger om dette.

21. Det er vanleg og banku på får ein går inn, og noe anne minnest inga.

22.-23.-24. Dei som inne var sa "kom inn" og han som kom inn hekte og tok av seg hatten ståst han kom inn, men vart ståande til dei bad han setje seg

25. En ikkje riktig klar over hva der minnest med dette sp., men eg skynar det slik

at det er det som vanlegt var sagt, og det var og reft fram ein stul om det høvde og sa segge "du må setje deg"

26. Ukjendt.

27. At der var noe skilnad på vanleg hebring er ukjendt, men det var gjerne foyd til: "det er langferende folk", eller "det er fremmenfolk". Dei var ogra snar til og spyrje her dei var frå.

28. Her høvde tale om or gamle folk som er berre far mange år ridan, at det var brukka og turke av stolen som ein sette fram. Noe annan framferd er ukjendt. Førstebest når skikken med og turke av stolen gjekk av bruk grider og ikkje gjeve høitt rikre opplysningar om, men etter det og minnest fortalt var det i bruk på einshjilde gardar i fyrstninga av dette århundre.

29. Noe anna en vanleg hebring slik som:
"Gedde og tokk for sirt, velkommen" eller
"Gedde, velkommen, det var riktig gildt at du kom"

30. Det vanlege var "farvel" som var sagt både av den som hadde vore på vizing og dei i huset.

31. Det er ukjendt at det var noen serleg regel for slik avskjed, med at dei brukka annarleis hebring for slik avskild som nemd.

32.—37. Disse nemde skikken her ikkje var i bruk her.

38. Det er ikkje brukk med å gje kyss men derimot med å legge kyss mot.

kyrke, dette vert namnt "og gje ein kjøl"
eller hennem

39. Dette er velkjendt og vert kalla og
(bytte nase).

40. Alle kunde gjeru det.

41. Det er kjendt og bruka og ta nase
millom tomen og peikefingeren og
vert kalla og "ta nase".

42. Det er ukjendt at dette vart
og 43.) gjert millom voksne, men millom
barn og voksne var det bruka,
og vart kalla gje ein kjøl eller
di kunde spørje barna om di måtte
få ein kyrke.

44.-45. Det er ukjendt at det var nytta
andre uttrykk en "til lukke" og dette
var bruka ved truloving, brudlaup
og andre hende som var ei gjedelig
hending for den einshilde eller i
familien.

Til jol, nyår, påske og pinsse var det
nytta same ordbruk som na, etter
dett gamle folk siger, det var god jol,
godd nyår og so vidare.

46. Det er ikkje kjendt at det var
bruka noe serleg uttrykk for å vise
sammkjensle ved dødsfall eller annan
motgang.

47.-48. Det er ikkje kjendt no korleis
di takka, gamle folk trur at det
ikkje var i bruk med takking med
gravferd.

No vert det takka ved grava på vegne
av arlidnes familie, for all verdnad
som var synt den arlidne og for same

6
hjenste i sorga.

49. Det kunde vere med ein hånflin,
og med å tøyge ut underlippen
mot vedkomande, helst bak ryggen
på denne

Det var også gjort med å spytte
riktig kraftig (som i sinne) og riste
på hovedet, når dei høyrde ein om-
tale som dei vanvyrde.

50. No er det for det meste bruka
"du" til alle, men some brukar nok
"de" eller "di" til namn som dei meiner
er lidt, slik som embetsmenn eller
når dei kjem til byen og vil tale
lidt finare.

"J" og "jer" er ikkje bruka no, men
var bruka til omkring 1820-1900 ved
tale til gamle folk.

50. Nei dette er ikkje bruka.